

Ubestemt

Etter possessiver og genitiv: min sekk; Anitas bil

Etter de fleste kvantorer (mengdeord): hver dag; litt ost; mye melk

Etter hvilken og hva slags: hvilken dag; hvilket hus

Ved direkte tiltale: Kan du hjelpe meg, lærer?; Hei, gutter, kom hit!

Foran tall: rom 47

Når vi nevner noe for første gang: Jeg så en hest i dag; Vi har et brunt bord.

Noe uspesifikt: Jeg har vondt i en finger [jeg sier ikke hvilken]; Kan du åpne et vindu? [jeg sier ikke hvilket]

Noe generelt: Jeg liker ost; Gutter er dumme.

Bestemt

Etter demonstrativ: denne gutten

Foran possessiv og eiendomspreposisjonen «til»: telefonen min; lua mi

Etter kvantor + av: litt av gulvet; noe av maten

Når vi viser til noe kjent: Gutten som vi så i går, var ganske kul.

Noe unikt (som det fins bare én av): Jeg har vondt i ryggen.

Noe spesifikt: Jeg liker brødet [som jeg spiser akkurat nå]

Ubestemt artikkel eller ikke?

Artikkelen brukes når vi snakker om et individ (husk at artikkelen = tallordet 1): Jeg spurte en lege om dette.

Artikkel brukes når vi viser til ett eksemplar av en type: Jeg må snakke med en lege om dette.

Ikke artikkel foran uteløpige ord: Vi må kjøpe mat.

Ikke artikkel når fokus er på tilstand eller handling: Jeg trenger hjelp. Jeg trenger lege!

Sett inn riktig form av adjektivene og substantivene, med artikkel hvis nødvendig

Etter (kort, trikketur (1) i (dårlig, vær (2), er Samir og Reidar hos bruktbilforhandleren.

De går rundt og ser på flest ganske (gammel, bil (3), men også noen (ny, bil (4)

Ekspeditøren sier at dette er meget (god, tilbud (5) på en bil i (god, stand (6)

«Den er som (ny (7)», sier (bilselger (8)

Reidar mener at (bil) (9) er altfor (dyr (9) til å ha kjørt så langt.

De må finne noen (god, bil (10) enn denne (gammel, bil (11)

«Vi har noen (fin, bil (12) her borte», sier selgeren og går bort til noen (rød (13) og (blå, bil (14) i hjørnet av butikken.

«Denne er (flott (15)), sier Reidar. «Den har ikke gått så langt, og du får med nesten (ny, vinterdekk (16)»

Og se på (lekker, lakk (17)!»

Selgeren forteller at dette er (trygg, kjøp» (18).....

Her vil ikke Samir få noen (ubehagelig, overraskelse) (19).....

Bilen er ikke så (dyr (20), og han bestemmer seg for å ta den.

Han blir helt (rød (21) i (ansikt (22) av glede.

Selgeren spør om Samir trenger forsikring, men Samir kan ordne (billig, forsikring (23) gjennom sitt (egen, selskap (24)

Samir tenker på (vakker, smil (25) til Nita når hun får se bilen, og han gleder seg allerede til (fin, kjøretur (26)de skal ta sammen når de har fri fra jobben.

«Ikke glem at du får (billig, banklån (27) nå da», sier Reidar.

Norge er blitt kåret til (god, land (28) i verden flere ganger.

Før var likestilling (fremmed, begrep (29)

Kan (økonomisk, krise (30) også ramme Norge?

Arbeiderpartiet innførte husmorferie for (sliten, husmor (31)

Kvinnene hadde ikke noen (høy, posisjon (32)

I flere (vesteuropeisk, land (33) ble 1970-årene (vanskelig, år (34)

(sosial, utgift (35) fortsatte å stige på 1980-tallet.

Fattigdommen som Amalie Skram skrev om, er veldig ulik (ny, fattigdom (36)

..... i Norge.

Studenten ga (god svar (41)

Tre (fin, dame (42) kom også på festen

(koselig, hus (43) er viktig for nordmenn som sitter mye inne om vinteren med tente
stearinlys.

Takk for at du ga meg (ny, slips (45) med fiolette blomster!

Jeg ønsker meg (ny, mulighet (46)

Da jeg var (liten, jente (47), besøkte jeg min bestefar (hver, lørdag (48)

Jeg vil gjerne komme (annen, dag (49), ikke akkurat i dag.

Denne (form (50)) for (mediedekning (51) kan gi (skjev,
bilde(52) av (situasjon (53)

(alternativ, medisin (54)) kan også inkludere (religiøs (55) håndspåleggelse

Stedets (tradisjonell (56) byggeskikk blir borte.

kjøkken (1) Så koselig du har fått det i

lampe (2) Er ny?

farge (3) Jeg liker på benken. Har du malt den selv?

glass (4), kopp (5) Her er det plass til alle og mine.

system (6) Hva slags politisk har dere?

tradisjon (7) Noener felles for hele landet.

innvandrere (8) Naboen min er

mor (9), far (10) I dag er det vanlig at både og er i lønnet arbeid.

vegg (11) Hun holdt seg helst innenfor husets fire

gitar (12) Hun begynte å spille som barn

besteforelder (13) må stille opp for barnebarna sine

by (14) Norges eldsteheter Tønsberg.

forhold (15) Jeg har aldri forståttderes.

ulempe (16) Hvilke ser du ved å bo i en by?

fjord (17) Vet du hva de største i Norge heter?

krav (18), jobb (19) Han stilte ingen i den nye sin.

liv (20) Han hadde lengtet hele etter et rolig sted å bo.

situasjon (21) Jeg vil snakke om min, ikke din

dialekt (22), hjemsted (23) Hvilken snakker folk påditt?

bok (24) Hvem passer denne for?

feil (25) Du gjør noen eller mange grammatiske

Språk (26) Du ønsker å ta et skritt videre med det norske

hav (27), seil (28), vei (29) Ute på med åpne må du møte det som kommer i din
uvær (30), kuling (31), storm (32) Det kan komme i form av og
regn (33), sol (34) Etter kommer alltid

tid (35), eksamen (36) Hvor lang må man studere for å klare diverse?

turist (37), sted (38) Mange av går direkte til historiske når de kommer til
Norge.

begravelse (39), vis (40) Vikingenes ble markert på spesielt

debatt (41), samfunn (42) om energi raser i det moderne i dag

sofa (43) Da jeg kom hjem og la meg ned på, følte jeg meg verre.

sofa (44) Jeg måtte legge meg på i møbelforretningen, for jeg følte meg
svimmel

legevakt (45) Klokka halv tolv ankommer jeg Oslo

sikkerhet (46) Loven kom for å ivareta folks

samfunn (47) Hva slagsønsker vi egentlig?

helsesystem (48) Man kan si mye bra om i Norge.

samfunn (49) som dette er et samfunn mange ikke ønsker seg

kake (50) Vil du bli med og bakei ettermiddag?

snekker (51), jobb (52) Kjenner dudyktig som kan påta seg for meg?

kaffe (53), te (54) Vil du ha ...kopp, eller liker du bedre?

Kilder:

Norsk grammatikk for læreren; Kirsti MacDonald

Oppgavene var vedlegg til ei masteroppgave om bestemthet i norsk:

https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/51601/soboleva_bestemthet-i-norsk.pdf?sequence=1